

Rektor
Luleå tekniska universitet

Juridiska avdelningen
Christian Sjöstrand

BESLUT

2002-09-24
Reg.nr 31-496-02

Anmälan mot Luleå tekniska universitet angående ordning för lärarekrytering vid universitetet

Anmälan

Universitetslektorn K har i en anmälan till Högskoleverket begärt att verket skall granska ett beslut fattat av rektor den 13 november 2001 angående förbättrad lärarekryteringsordning. K anser att beslutet innebär ett intrång i fakultetsnämndernas möjligheter att ansvara för beredning av anställning av professorer, lektorer och forskarasistenter. Beslut om inrättande av särskilda anställningsnämnder bör enligt honom fattas av berörd fakultetsnämnd och inte av rektor.

Universitetets yttrande

Högskoleverket har anmodat Luleå tekniska universitet (LTU) att yttra sig över anmälan. Rektor har anfört följande.

Universitetet anser inte att beslutet strider mot gällande regler. Universitetsstyrelsen har i december 1998 fastställt anställningsordningen för Luleå tekniska universitet. En översyn av rekryteringsprocessen har skett under ledning av dåvarande prorektor Lars Carlsson. Förslag till förändringar har diskuterats med fakultetsledningarna, remissbehandlats m.m. Syftet med översynen har varit att skapa effektivitet i rekryteringsprocessen med beaktande av gällande lagstiftning och praxis. Under hösten 2002 kommer gällande anställningsordning samt därtill hörande ändringsbeslut att ses över.

Det ifrågasatta beslutet

Den 13 november 2001 fastställde rektor ett förslag om förbättrad lärarekryteringsordning vid Luleå tekniska universitet "inkluderande förslag till anställningsnämndernas struktur, sammansättning och mötesfrekvens". Sedan sakkunnigutlåtanden kommit in skall enligt rekryteringsordningen en anställningsnämnd föreslå vem som bör anställas, varefter rektor beslutar om anställning.

BESLUT

2002-09-24

Reg.nr 31-496-02

Sid 2

Tillämpliga regler

Enligt 2 kap. 2 § första stycket högskoleförordningen (HF) skall styrelsen för en högskola själv besluta bl.a. i viktigare frågor om högskolans organisation. Enligt 3 § samma kapitel skall andra frågor än de som avses i 2 § avgöras av rektor om inte annat är föreskrivet i lag eller förordning, eller styrelsen har beslutat något annat.

Enligt 4 kap. 20 § första stycket HF skall fakultetsnämnden eller motsvarande organ bereda ärenden och avge förslag vid anställning av professorer, lektorer och forskarassistenter. Av 3 kap. 13 § HF framgår att fakultetsnämnder får delegera sina uppgifter om inte annat är föreskrivet.

Enligt 4 kap. 28 § HF anställs lärare genom beslut av rektor.

Förarbetsuttalanden

I propositionen Högskolans ledning, lärare och organisation (prop. 1996/97:141, s. 47) anförde regeringen följande som skäl för att avskaffa tjänsteförslagsnämnderna:

Ärenden om förslag till tjänst som professor och lektor handläggs i dag av särskilda tjänsteförslagsnämnder. Regeringens principiella utgångspunkt är emellertid att ledningsorganen inom högskolan har ansvaret i anställningsfrågor på samma sätt som i frågor som rör verksamhetens innehåll, organisation och kvalitet. I linje härmed bör ansvaret för att utarbeta och avge förslag i ärenden om anställning av professor och lektor åvila fakultetsnämnderna (eller motsvarande organ). I enlighet med utredningens förslag bör därför föreskrifterna om särskilda tjänsteförslagsnämnder för beredning av anställningsärenden tas bort. Fakultetsnämnden kan dock naturligtvis inrätta de beredningsorganen den finner lämpligt.

Högskoleverkets bedömning

K har ifrågasatt om rektor för Luleå tekniska universitet har beslutanderätt i frågor som rör anställningsnämnder för beredning av anställningsärenden.

Enligt högskoleförordningens regler skall fakultetsnämnden bereda ärenden och avge förslag vid anställning av professorer, lektorer och forskarassistenter. Nämnden har rätt att delegera denna uppgift. Detta innebär dock inte att nämnden frånträder sina befogenheter enligt högskoleförordningen. Om nämnden så önskar kan den återta delegationen och själv besluta i ett ärende.

Rektor har till uppgift att besluta om anställning av lärare.

Regeringen har i propositionen Högskolans ledning, lärare och organisation (prop. 1996/97:141) uttalat att fakultetsnämnden kan inrätta de beredningsorganen den finner lämpligt. Enligt Högskoleverkets mening hindrar detta inte att universitetets styrelse beslutar att fakultetsnämnderna skall ha särskilda organ för beredning av anställningsärenden, så länge detta inte innebär att fakultetsnämnderna fräntas rätten enligt högskoleförordningen att besluta i dessa frågor. Styrelsen skall nämligen, enligt 2 kap. 2 § första stycket högskoleförordningen, själv besluta i viktigare frågor om högskolans organisation och i frågor i övrigt som är av principiell vikt.

Såväl universitetets styrelse som fakultetsnämnderna själva har således beslutsbefogenheter när det gäller organisationen för beredning av ärenden om

BESLUT

2002-09-24

Reg.nr 31-496-02

Sid 3

anställning av professorer, lektorer och forskarassistenter. Rektor saknar dock sådan beslutanderätt. Rektor skall enligt 2 kap. 3 § högskoleförordningen avgöra andra frågor än de som enligt 2 § samma kapitel skall beslutas av rektor. Detta gäller dock inte om annat är föreskrivet i lag eller förordning eller om styrelsen har beslutat något annat. Eftersom det i högskoleförordningen är föreskrivet att fakultetsnämnderna ansvarar för beredningen av anställningsärenden, saknar rektor befogenhet att besluta om hur sådana ärenden skall handläggas.

Rektors beslut den 13 november 2001 avsåg att förbättra lärarekryteringsordningen. Det framgår inte av handlingarna i ärendet om beslutet innebar att anställningsnämnder skulle införas eller om sådana nämnder redan fanns vid universitetet enligt tidigare beslut. Oavsett detta har rektors beslut gällt bl.a. dessa nämnders struktur och sammansättning. Rektor har således tagit ställning till hur beredningen av anställning av bl.a. professorer, lektorer och forskarassistenter skall gå till. Beslutet strider därför mot högskoleförordningens regler.

Högskoleverket anmodar Luleå tekniska universitet att senast den 18 oktober 2002 redogöra för vilka åtgärder universitetet avser att vidta med anledning av verkets ställningstagande i detta ärende.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Christian Sjöstrand.

Annica Lindblom

Christian Sjöstrand

Kopia för kännedom:

K